



C/2025/2238

15.4.2025

SPOROČILO KOMISIJE

**Smernice o vidikih ogrevanja in hlajenja iz členov 15a, 22a, 23 in 24 Direktive (EU) 2018/2001
o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, kakor je bila spremenjena z Direktivo
(EU) 2023/2413**

(C/2025/2238)

Kazalo

	<i>Stran</i>
1. Uvod	2
2. Opredelitev odvečne toplote in hladu v direktivi o energiji iz obnovljivih virov	4
3. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 23	5
3.1 Splošni pregled člena 23	5
3.2 Novi elementi člena 23	5
3.3 Letno povprečno povečanje	6
3.4 Prožnost za odvečno toploto in hlad ter električno energijo iz obnovljivih virov	8
4. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 24	10
4.1 Splošni pregled člena 24	10
4.2 Novi elementi člena 24	11
4.3 Okvirno letno povprečno povečanje	11
5. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 15a	13
5.1 Splošni pregled člena 15a	13
5.2 Okvirni nacionalni delež	13
5.3 Področje uporabe cilja	14
5.4 Prožnost za odvečno toploto in hlad	14
6. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 22a	15
6.1 Splošni pregled člena 22a	15
6.2 Okvirni nacionalni delež	15
6.3 Prožnost za odvečno toploto in hlad	15
Priloga A	16
Priloga B	18
Priloga C	19
Priloga D	20

1. Uvod

20. novembra 2023 je začela veljati Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, ki spreminja Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ ter uvaja spremembe zakonodajnega okvira, ki ureja področje energije iz obnovljivih virov do leta 2030 in po njem. V teh smernicah se direktiva o energiji iz obnovljivih virov iz leta 2018 imenuje „prenovljena direktiva o energiji iz obnovljivih virov“, spremenjena direktiva o energiji iz obnovljivih virov pa „revidirana direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov“ ali „revidirana direktiva“.

Revizija direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov je temelj evropskega zelenega dogovora in strategije REPowerEU, da bi dosegli ambicije Unije na področju boja proti podnebnim spremembam in zmanjšali energetske odvisnosti Unije od Rusije. Z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov se bistveno povečuje raven ambicij glede energije iz obnovljivih virov, ne le s povečanjem zavezujočega cilja Unije glede energije iz obnovljivih virov, ki ga je treba doseči skupaj do leta 2030, in sicer z 32 % na 42,5 % (pri čemer je cilj doseči 45 %), temveč tudi z dodajanjem in krepitvijo podciljev za obnovljive vire energije, ki jih je treba doseči v različnih sektorjih, tudi v sektorju ogrevanja in hlajenja.

Ogrevanje in hlajenje predstavljata približno polovico porabe energije v Uniji. Delež energije iz obnovljivih virov v tem sektorju se je povečeval počasneje kot pri proizvodnji električne energije, večina pa je še vedno pridobljena iz biomase.

Da bi pospešili razogljichenje ogrevanja in hlajenja, so v revidirani direktivi z uvedbo novih obveznosti in ukrepov okrepljene obstoječe določbe za spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov v sektorjih ogrevanja in hlajenja ter daljinskega ogrevanja in hlajenja (člen 23 oziroma 24). Z revidirano direktivo sta bili uvedeni tudi dve novi določbi za spodbujanje proizvodnje in uporabe energije iz obnovljivih virov v stavbah in industriji (novi člen 15a oziroma 22a), ki sta tesno povezani z določbami o ogrevanju in hlajenju.

V preglednici 1 je podan splošen pregled strukture različnih ciljev, povezanih z ogrevanjem in hlajenjem. Namen tega sporočila je olajšati izvajanje novih obveznosti in ukrepov iz teh določb s pojasnili zlasti glede področja uporabe, strukture in upoštevanja ciljev iz členov 15a, 22a, 23 in 24 revidirane direktive ter opredelitve pojma „odvečna toplota in odvečni hlad“ iz člena 2(9). Nekatere obveznosti se nanašajo na nove zahteve glede poročanja o statistiki energetike. Čeprav bo prvo referenčno leto za uradno poročanje v SHARES na podlagi revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov leto 2025, lahko države članice osnutek posodobljenega orodja SHARES za ta izračun uporabijo že precej pred datumom za prenos revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, tj. 21. majem 2025. V okviru 1 je to podrobneje opisano.

To sporočilo je namenjeno izključno zagotovitvi smernic za prenos in izvajanje revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Ne zagotavlja razlage v zvezi z drugimi pravnimi akti.

Pravno veljavno je samo besedilo zakonodaje EU. Vsaka uradna razlaga zakonodaje mora izhajati iz besedila direktive in neposredno iz odločb Sodišča.

Preglednica 1

Splošni pregled ciljev glede energije iz obnovljivih virov, povezane z ogrevanjem in hlajenjem, v revidirani direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov

Člen	15a	22a	23	24
Sektor	stavbe	industrija	ogrevanje in hlajenje	daljinsko ogrevanje in hlajenje
Vrsta cilja	okvirni nacionalni delež, ki ga določijo države članice	okvirno letno povprečno povečanje	letno povprečno povečanje	okvirno letno povprečno povečanje

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

Člen	15a	22a	23	24
Ciljno obdobje	leta 2030	2021–2025 in 2026–2030 v primerjavi z letom 2020	2021–2025 in 2026–2030 v primerjavi z letom 2020	2021–2030 v primerjavi z letom 2020
Ciljna raven	v skladu z 49-odstotno ravno Unije	1,6 odstotne točke	0,8 odstotne točke in 1,1 odstotne točke + okvirno povečanje	2,2 odstotne točke
Vrsta energije	energija iz obnovljivih virov, proizvedena na kraju samem + energija iz obnovljivih virov, proizvedena v bližini + energija iz obnovljivih virov, pridobljena iz omrežja	energija iz obnovljivih virov	energija iz obnovljivih virov	energija iz obnovljivih virov + odvečna toplota in hlad
Vrsta porabe	končna energija	končna energija in neenergetska poraba	bruto končna energija	bruto končna energija
Prožnost	odvečna toplota in hlad	odvečna toplota in hlad iz učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja	odvečna toplota in hlad + električna energija iz obnovljivih virov iz generatorja toplote in hladu z >100-odstotno učinkovitostjo	električna energija iz obnovljivih virov

Okvir 1: Vloga Eurostata in orodja SHARES

O napredku pri doseganju cilja Unije glede energije iz obnovljivih virov iz člena 3 skupaj z razčlenitvijo po sektorjih iz člena 7 (na področju električne energije, ogrevanja in hlajenja ter prometa) se poroča z orodjem SHARES, ki ga je razvil Eurostat.

Na dan začetka veljavnosti revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov se SHARES razširi na sektorje daljinskega ogrevanja in hlajenja ter stavb in industrije, da se zagotovijo dosledni in primerljivi podatki, ki se lahko uporabijo za oceno napredka pri doseganju ciljev iz členov 24, 15a in 22a. Vendar podatki, ki se sporočajo Eurostatu, še niso izčrpní za vse kazalnike, zato je treba v nekaterih primerih uporabiti približke. To je opisano v posameznih oddelkih.

Orodje SHARES omogoča vpogled v širok nabor kazalnikov, ki jih je mogoče uporabiti za različne zahteve, npr. odvečno toploto, porabljeno pri daljinskem ogrevanju in hlajenju, za namen cilja iz člena 24 ali stopnjo lastne porabe v stavbah za namen cilja iz člena 15a. Vendar je taka natančnost odvisna od tega, ali države članice Eurostatu predložijo ustrezne podatke. Zato se jih spodbuja, naj to storijo, da se Eurostatu ne bi bilo treba zanašati na približke.

2. Opredelitev odvečne toplote in hlada v direktivi o energiji iz obnovljivih virov

V direktivi o energiji iz obnovljivih virov sta v členu 2(9) odvečna toplota in odvečni hlad opredeljena na naslednji način: „neizogibna toplota ali hlad, ki nastaneta kot stranski proizvod v industrijskih obratih ali elektrarnah ali v terciarnem sektorju in ki bi se brez dostopa do sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja neuporabljena odvedla v zrak ali vodo, kadar je bil ali bo uporabljen proces sproizvodnje ali kadar sproizvodnja ni izvedljiva“. Čeprav se opredelitev odvečne toplote in hlada v revidirani direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ni spremenila in je bilo pri izpolnjevanju ciljev za ogrevanje in hlajenje poleg energije iz obnovljivih virov že mogoče upoštevati tudi odvečno toploto in hlad, je primerno pojasniti področje uporabe te opredelitve za namene ukrepov iz členov 15a, 22a, 23 in 24 revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Vloga odvečne toplote je poudarjena v uvodni izjavi 70, v kateri je navedeno, da je „primerno omogočiti, da se odvečna toplota in odvečni hlad upoštevata pri delni izpolnitvi ciljev za energijo iz obnovljivih virov v stavbah, industriji, ogrevanju in hlajenju ter pri celotni izpolnitvi ciljev za daljinsko ogrevanje in hlajenje“.

Da bi se toplotni ali hladni tok štel za odvečno toploto ali hlad za namene prispevanja k izpolnjevanju ciljev direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, morajo biti izpolnjena naslednja štiri kumulativna merila:

- Prvič: odvečna toplota in hlad morata biti „neizogibna“. To pomeni, da ju ni mogoče razumno (tehnično in ekonomsko) preprečiti ali ju notranje porabiti ali zmanjšati (na vseh stopnjah) s tehničnimi izboljšavami in izboljšavami energijske učinkovitosti. Na primer: presežna toplota in hlad, ki se ponovno uporabita v obratu, se štejeta za izboljšanje energijske učinkovitosti in ju zato ni mogoče obravnavati kot odvečno toploto oziroma hlad.
- Drugič: ustvarjanje odvečne toplote in hlada mora biti „stranski proizvod“. To pomeni, da glavni cilj postopka ne sme biti ustvarjanje tega specifičnega deleža toplote in hlada. Na primer: neposredna proizvodnja toplote v procesu sproizvodnje, katerega glavni namen je sproizvodnja toplote in električne energije, ni odvečna toplota za namen obračunavanja direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ^(*). Vendar bi lahko nekateri drugi toplotni tokovi pri sproizvodnji, kot je presežna toplota, pridobljena iz kondenzatorja, v nekaterih posebnih primerih izpolnjevali merila neizogibnosti in stranskega proizvoda. Pri uporabi tega merila za sežiganje in sosežiganje odpadkov države članice uporabljajo enak pristop. Če je proizvodnja energije (toplote) glavni namen postopka sežiganja ali sosežiganja, ta ne izpolnjuje merila stranskega proizvoda. Za določitev, ali je toplota stranski proizvod, se lahko države članice npr. sklicujejo na namen naprave ali vrsto obratovalnega dovoljenja, ki ga je pridobil obrat ^(*).
- Tretjič: ustvarjanje odvečne toplote in hlada morata potekati v „industrijskih obratih ali elektrarnah ali v terciarnem sektorju“. To npr. ne vključuje toplote, ki nastane pri hlajenju stanovanj.
- Četrtič: toplota ali hlad „bi se brez dostopa do sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja neuporabljena odvedla [...]“. To pomeni, da je treba toplotni ali hladni tok dovajati v sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja. Rekuperacije presežne toplote brez dostopa do sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja, npr. na kraju samem ali v posamezni stavbi, ni mogoče upoštevati za namene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

Poleg teh štirih kumulativnih meril je v opredelitvi poleg tega, da se tok toplote ali hlada šteje za odvečno toploto ali hlad in prispeva k izpolnjevanju ciljev direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, navedena tudi skupna zahteva, da je treba vedno upoštevati „sproizvodnjo“ električne energije in toplote, preden se uporabi samo proizvodnja toplote. Da bi ugotovile, ali je sproizvodnja izvedljiva, lahko države članice uporabijo energetske pregled, kot je opredeljen v členu 2(32) Direktive (EU) 2023/1791 (v nadaljnjem besedilu: direktiva o energetske učinkovitosti), ali analizo stroškov in koristi, kot se zahteva v skladu s členom 26(7) direktive o energetske učinkovitosti.

Ta del opredelitve se nanaša na tri primere: „kadar je bil ali bo uporabljen proces sproizvodnje ali kadar sproizvodnja ni izvedljiva“. Prvi primer se nanaša na odvečno toploto kot (neizogiben stranski proizvod) pri sproizvodnji. Drugi primer se nanaša na odvečno toploto kot vložek v procesu sproizvodnje – v tem primeru se lahko tok odvečne toplote obračuna samo enkrat, bodisi pred procesom sproizvodnje bodisi po njem (če izpolnjuje vsa zgoraj navedena merila). Tretji primer se nanaša na primere, ko je bilo ocenjeno, da sproizvodnja ni izvedljiva.

^(*) Ta je v členu 2(38) direktive o energetske učinkovitosti opredeljena kot „koristna toplota“.

^(*) Sežiganje odpadkov in sosežiganje odpadkov sta zajeta v direktivi o industrijskih emisijah in v zaključkih o najboljših razpoložljivih tehnikah za sežiganje odpadkov, če je dejavnost navedena v Prilogi I k direktivi o industrijskih emisijah. Posebna sklicevanja, ki se lahko uporabijo za ugotavljanje, ali se toplota šteje za stranski proizvod, vključujejo zlasti opredelitve sežigalnic odpadkov in naprav za sosežiganje odpadkov iz direktive o industrijskih emisijah in okvirni direktivi o odpadkih.

Priloga A vsebuje več primerov, kaj se lahko šteje za odvečno toploto in kaj ne.

Opozoriti je treba, da lahko v skladu z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov odvečna toplota in hlad kot vira prožnosti prispevata k izpolnjevanju ciljev glede energije iz obnovljivih virov iz členov 15a, 22a, 23 in 24, ne da bi to odvrčalo od spodbujanja obnovljivih virov energije.

Namen teh smernic je zagotoviti jasnost glede opredelitve odvečne toplote in hlada, zlasti in samo zaradi zagotavljanja enotnega prenosa in izvajanja revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov v vseh državah članicah. S tem se bo industriji, energetiki in storitvenemu sektorju zagotovila tudi pravna varnost glede tega, kaj se lahko šteje za odvečno toploto in hlad za namene revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. V teh smernicah so razložene ustrezne določbe v okviru direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Ne zagotavlja razlage v zvezi z drugimi pravnimi akti.

Te smernice temeljijo na tehničnem poročilu Skupnega raziskovalnega središča o opredelitvi in obračunavanju odvečne toplote in hlada⁽⁵⁾. Dodatno ozadje in tehnične razlage so na voljo v poročilu.

3. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 23

3.1 Splošni pregled člena 23

Člen 23 revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov vključuje naslednje obveznosti in ukrepe:

- V odstavkih 1, 1a in 1b so določeni cilji glede energije iz obnovljivih virov, ki jih je treba doseči v sektorju ogrevanja in hlajenja do leta 2030 (razdeljeno na dve obdobji) glede na bruto končno porabo energije. Poleg tega je v njih navedeno, kako se lahko odvečna toplota in hlad upoštevata pri doseganju teh ciljev. V njih je tudi navedeno, kako se lahko električna energija iz obnovljivih virov upošteva pri doseganju ciljev, če se uporablja v enotah z več kot 100-odstotnim izkoristkom (npr. toplotne črpalke). Poleg tega morajo države članice v skladu z njimi izvesti oceno možnosti uporabe energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada v svojem sektorju ogrevanja in hlajenja.
- V odstavku 2 je zagotovljena prožnost za države članice, ki v svojem sektorju ogrevanja in hlajenja dosegajo znatne ravni energije iz obnovljivih virov. Natančneje, v njem so določene posebne mejne ravni energije iz obnovljivih virov, ki državam članicam omogočajo, da (v celoti ali delno) izpolnijo cilj iz odstavka 1. V njem je zagotovljena svoboda pri izbiri načinov za uporabo energije iz obnovljivih virov na območjih, kjer obstajajo strukturne ovire zaradi visokega deleža zemeljskega plina ali hlajenja ali kjer je gostota prebivalstva nizka. Poleg tega morajo države članice v skladu z njim v primeru, da izbrani ukrepi ne bodo zadostovali za doseg cilja, to razkriti. Določa tudi, da morajo države članice z dostopnimi in preglednimi orodji zagotoviti informacije o ukrepih in finančnih instrumentih za izboljšanje energije iz obnovljivih virov v sistemih ogrevanja in hlajenja.
- V odstavku 3 je določeno, da lahko države članice objavijo seznam ukrepov ter imenujejo in objavijo izvajalske subjekte, ki bi lahko prispevali k doseganju cilja iz odstavka 1. V odstavkih 5 in 6 je pojasnjeno, kako se lahko ti ukrepi izvajajo in spremljajo ter katere podatke morajo sporočati izvajalski subjekti, ki jih lahko ustanovijo države članice.
- Odstavek 4 vsebuje seznam ukrepov, ki lahko prispevajo k doseganju cilja iz odstavka 1, pri čemer si morajo države članice prizadevati za izvajanje vsaj dveh od njih. Izbrani ukrepi morajo biti dostopni vsem porabnikom.

3.2 Novi elementi člena 23

Revidirana direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov vključuje naslednje pomembne spremembe za okrepitev člena 23:

- Glavni del cilja za ogrevanje in hlajenje (tj. povprečno letno povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja v dveh obdobjih) je zdaj obvezen.
- Poleg tega si morajo v skladu z odstavkom 1 države članice zdaj prizadevati za povečanje svojega letnega povprečja za dodatno vrednost, ki je v Prilogi Ia navedena za posamezno državo članico. Upoštevanje teh dodatnih stopenj bi povzročilo povprečno letno povečanje v EU za 1,8 odstotne točke v obeh obdobjih.

⁽⁵⁾ Odložišče publikacij Skupnega raziskovalnega središča – Opredelitev in obračunavanje odvečne toplote in hlada (europa.eu).

- Delež energije iz obnovljivih virov je zdaj treba izraziti v bruto končni porabi energije namesto v končni porabi energije. S tem pa se ne bodo spremenile zahteve glede poročanja držav članic, saj je tako v prenovljeni direktivi o energiji iz obnovljivih virov kot revidirani direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov navedena obveznost izračuna deleža v skladu z metodologijo iz člena 7, ki se ni spremenila in v skladu s katero je treba delež izračunati glede na bruto končno porabo energije. Neskladje med končno porabo energije in izračunom v skladu s členom 7 (ki se nanaša na bruto končno porabo energije) v prenovljeni direktivi o energiji iz obnovljivih virov je bilo zato odpravljeno.
- Prožnost v zvezi z upoštevanjem odvečne toplote in hlada pri povprečnem letnem povečanju je postala strožja (tj. dovoljen je manjši odstotek), vendar se lahko zdaj pri povprečnem letnem povečanju delno upošteva tudi električna energija iz obnovljivih virov, ki se uporablja za ogrevanje in hlajenje.
- Države članice morajo opraviti oceno možnosti uporabe energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada v svojem sektorju ogrevanja in hlajenja ⁽⁶⁾. Z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov se uvajajo dodatne zahteve glede vsebine take ocene.
- Seznam možnosti za zagotovitev doseganja povprečnega letnega povečanja je bil razširjen in od držav članic se zdaj zahteva, da si prizadevajo za izvajanje vsaj dveh od teh možnosti.

3.3 Letno povprečno povečanje

V členu 23(1) revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov je uvedena obveznost povečanja deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja, ki je bila v okviru prenovljene direktive o energiji iz obnovljivih virov le prostovoljna.

Države članice morajo povečati delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja na naslednji način: v obdobju 2021–2025 v povprečju za 0,8 odstotne točke na leto, v obdobju 2026–2030 pa v povprečju za 1,1 odstotne točke na leto. Za izračun takega povečanja morajo države članice uporabiti metodologijo iz člena 7 in kot izhodiščno vrednost upoštevati svoj delež energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020, kot ga Eurostatu sporoča statistika EU ⁽⁷⁾.

Izpolnitev te obveznosti se preveri v dveh primerih: (i) ko bo na voljo statistika za leto 2025, ko bodo morale države članice v prvem obdobju (2021–2025) doseči povprečno letno povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v tem sektorju za vsaj 0,8 odstotne točke, in (ii) ko bo na voljo statistika za leto 2030, ko bodo morale države članice v obdobju 2026–2030 doseči povprečno letno povečanje za 1,1 odstotne točke. To pomeni, da lahko dosežejo poljubno letno povečanje, če je izpolnjeno povprečno letno povečanje v vsakem od celotnih dveh obdobj.

Če vzamemo za primer državo članico, katere delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja za leto 2020 znaša 40 %, je treba doseči naslednji rezultat: delež energije iz obnovljivih virov mora biti leta 2025 vsaj za 4 odstotne točke višji kot leta 2020 ($5 \times 0,8$), leta 2030 pa vsaj za 9,5 odstotne točke višji kot leta 2020 ($4 + 5 \times 1,1$). Preglednica 2 vsebuje številčni primer.

Preglednica 2

Primer deležev energije iz obnovljivih virov, ki jih je treba doseči v letih 2025 in 2030

Letno povečanje		0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %
Leto	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Deleži energije iz obnovljivih virov	40,0 %	40,8 %	41,6 %	42,4 %	43,2 %	44 %	45,1 %	46,2 %	47,3 %	48,4 %	49,5 %

⁽⁶⁾ Ta zahteva je bila predstavljena iz člena 15(7) v prenovljeni direktivi o energiji iz obnovljivih virov v člen 23(1b) v revidirani direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

⁽⁷⁾ Trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva so v revidirani direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov postala strožja. Zaradi teh novih meril so deleži obnovljivih virov energije v nekaterih državah članicah nižji. Vendar je leta 2020 veljala direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, ki teh strožjih meril ni vsebovala. Zato je treba uporabiti deleže obnovljivih virov, izračunane v okviru direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

Člen 23(2) zagotavlja prožnost za države članice, ki v svojem sektorju ogrevanja in hlajenja dosegajo znatne ravni energije iz obnovljivih virov. Ta prožnost z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ni bila spremenjena.

Če v določenem letu delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja v državi članici doseže raven med 50 % in 60 %, se zahtevano povprečno letno povečanje za naslednja leta zmanjša za polovico. Povprečno letno povečanje bi tako znašalo vsaj 0,4 odstotne točke v katerem koli letu obdobja 2021–2025 (0,8/2) in 0,55 odstotne točke v katerem koli letu obdobja 2026–2030 (1,1/2). Če je v določenem letu dosežena mejna vrednost izpolnjevanja 60 % in se ohrani nad to vrednostjo, se zahteva za povprečno letno povečanje za naslednje leto zniža na nič. V okviru 2 je to prikazano z nekaj primeri.

Okvir 2: Primeri letnih povečanj z različnimi začetnimi točkami leta 2020, napredovanja v obdobjih 2021–2025 in 2026–2030 ter zahtevanih deležev obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letih 2025 in 2030

1. Država članica z 20-odstotnim deležem obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020 mora doseči 24-odstotni delež vsaj leta 2025 ($20 + 5 \times 0,8$) in vsaj 29,5 % leta 2030 ($24 + 5 \times 1,1$).
2. Država članica z 48-odstotnim deležem obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020, ki leta 2023 doseže 50 %, mora doseči 51,2-odstotni delež vsaj leta 2025 (polno letno povečanje v letih do 2023, nato polovično letno povečanje: $48 + 3 \times 0,8 + 2 \times 0,4$) in vsaj 53,95 % leta 2030 (polovično letno povečanje v drugem časovnem obdobju: $51,2 + 5 \times 0,55$).
3. Država članica z 48-odstotnim deležem obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020, ki leta 2024 doseže 50 %, mora doseči 51,6-odstotni delež vsaj leta 2025 (polno letno povečanje v letih do 2024, nato polovično letno povečanje: $48 + 4 \times 0,8 + 1 \times 0,4$) in vsaj 54,35 % leta 2030 (polovično letno povečanje v drugem časovnem obdobju: $51,2 + 5 \times 0,55$).
4. Država članica z 48-odstotnim deležem obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020, ki se v določenem obdobju zmanjša, mora še vedno zagotoviti povprečno letno povečanje v petih letih, pri čemer je leto 2020 referenčno leto.
5. Država članica z 52-odstotnim deležem obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020 mora doseči 54-odstotni delež vsaj leta 2025 (polovično letno povečanje v celotnem obdobju: $52 + 5 \times 0,4$) in vsaj 56,75 % leta 2030 (polovično letno povečanje v drugem časovnem obdobju).
6. Država članica z 52-odstotnim deležem obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju v letu 2020, ki se leta 2022 zmanjša pod 50 %, mora še vedno zagotoviti povprečno polletno povečanje v petih letih, pri čemer je leto 2020 referenčno leto.
7. Šteje se, da je država članica izpolnila obvezno povečanje, ko doseže 60-odstotni delež obnovljivih virov energije pri ogrevanju in hlajenju in dokler ostane nad 60 %.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	20	20,8	21,6	22,4	23,2	24	25,1	26,2	27,3	28,4	29,5
2	48	48,8	49,6	50,4	50,8	51,2	51,75	52,3	52,85	53,4	53,95
3	48	45	47	49	51	51,6	52,15	52,7	53,25	53,8	54,35
4	48	45	48	50	50,5	51,2	51,75	52,3	52,85	53,4	53,95
5	52	52,4	52,8	53,2	53,6	54	54,55	55,1	55,65	56,2	56,75
6	52	51	49	49	50	54	54,55	55,1	55,65	56,2	56,75
7	61	izpolnjeno, če delež energije iz obnovljivih virov ostane nad 60 %					izpolnjeno, če delež energije iz obnovljivih virov ostane nad 60 %				

Vrednosti za leti 2025 in 2030 so referenčne vrednosti, ki določajo, ali je bilo doseženo povprečno povečanje v vsakem časovnem obdobju.

Pomembno je opozoriti, da praga 50 % in 60 % nista izjemi od obveznega povprečnega letnega povečanja, temveč prožnost, uvedena za države članice, ki dosegajo visok delež energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja, kar jim omogoča, da take visoke deleže upoštevajo kot delno ali popolno izpolnitev obveznega povečanja.

Poleg obveznega povečanja si morajo države članice v skladu s tretjim pododstavkom člena 23(1) prizadevati za povečanje deleža energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju z dodatnimi okvirnimi odstotnimi točkami (ali „dodatnimi stopnjami“), ki so navedene v preglednici v Prilogi Ia k revidirani direktivi.

3.4 Prožnost za odvečno toploto in hlad ter električno energijo iz obnovljivih virov

Člen 23(1) določa prožnost za namen izpolnjevanja obveznosti povečanja deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja iz prvega pododstavka. Natančneje, v skladu s členom 23(1), drugi pododstavek, lahko države članice odvečno toploto in hlad upoštevajo pri zavezujočih povprečnih letnih povečanjih, ki jih je treba doseči v obeh obdobjih, v skladu s členom 23(1), četrti pododstavek, pa lahko za namen takega obračunavanja upoštevajo električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja v generatorjih toplote in hladu z več kot 100-odstotnim izkoristkom, tj. v toplotnih črpalkah ⁽⁸⁾.

Z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov se v primerjavi s prenovljeno direktivo o energiji iz obnovljivih virov uvajata dve glavni novosti: največja količina odvečne toplote in hladu, ki se lahko upošteva pri letnem povprečnem povečanju, je bila znižana, dodana pa je bila tudi možnost, da se upošteva električna energija iz obnovljivih virov, ki se uporablja za ogrevanje in hlajenje. Opozoriti je treba, da ta prožnost ni dovoljena pri izračunu deleža obnovljivih virov za sektor ogrevanja in hlajenja, kot je določeno v členu 7, in zato ne more prispevati k skupnemu cilju EU glede obnovljivih virov energije iz člena 3.

Odvečna toplota in hlad ter električna energija iz obnovljivih virov se lahko upoštevajo pri letnem povprečnem povečanju do največ 0,4 odstotne točke za odvečno toploto in hlad ter 0,4 odstotne točke za električno energijo iz obnovljivih virov. V tem primeru je treba cilj povečati za polovico vsake upoštevane količine odvečne toplote in hladu in/ali električne energije iz obnovljivih virov do zgornje meje 1,0 odstotne točke za obdobje 2021–2025 in 1,3 odstotne točke za obdobje 2026–2030. Opozoriti je treba, da ta prožnost ne velja za dodatna okvirna povečanja v odstotnih točkah, navedena v Prilogi Ia. Primer je prikazan v okviru 3 spodaj.

Okvir 3: Primeri prilagoditev ciljev ob uporabi prožnosti

Na primer: država članica z 10-odstotnim deležem energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju leta 2020 bo morala doseči povprečno letno povečanje za 0,8 odstotne točke in do leta 2025 doseči 14 %, če se bo odločila, da bo cilj dosegla samo z energijo iz obnovljivih virov.

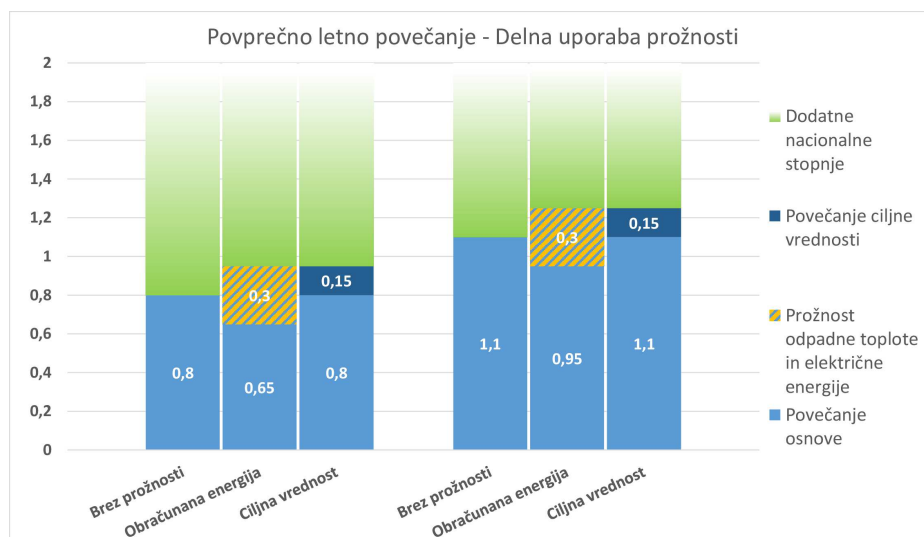
Če se ta država članica odloči, da bo del cilja izpolnila z upoštevanjem odvečne toplote in hladu in električne energije iz obnovljivih virov ter bo pri tem upoštevala 0,2 odstotne točke odvečne toplote in hladu ter 0,1 odstotne točke električne energije (skupaj 0,3 odstotne točke), se njen prispevek k letnemu povečanju poveča le za polovico te vrednosti (0,15 odstotne točke) – tj. potrebno povprečno letno povečanje doseže 0,95 odstotne točke (in država članica bi zato morala do leta 2025 doseči 14,75 %), kot je prikazano na sliki 1.

Ker je zgornja meja za obdobje 2021–2025 1,0 odstotne točke, upoštevanje večjih količin odvečne toplote in hladu in električne energije iz obnovljivih virov ne bo povzročilo povečanja zahtevanega povprečnega letnega povečanja, kot je prikazano na sliki 2. Podobno velja za obdobje 2026–2030 (zgornja meja znaša 1,3 odstotne točke).

⁽⁸⁾ Opozoriti je treba, da odvečna toplota in električna energija iz obnovljivih virov, ki se uporabljata za ogrevanje in hlajenje, ne pomenita energije iz obnovljivih virov, ki se uporablja za ogrevanje in hlajenje, za namen člena 23 in člena 7 direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov in zato ne moreta prispevati k skupnemu cilju EU glede obnovljivih virov energije iz člena 3.

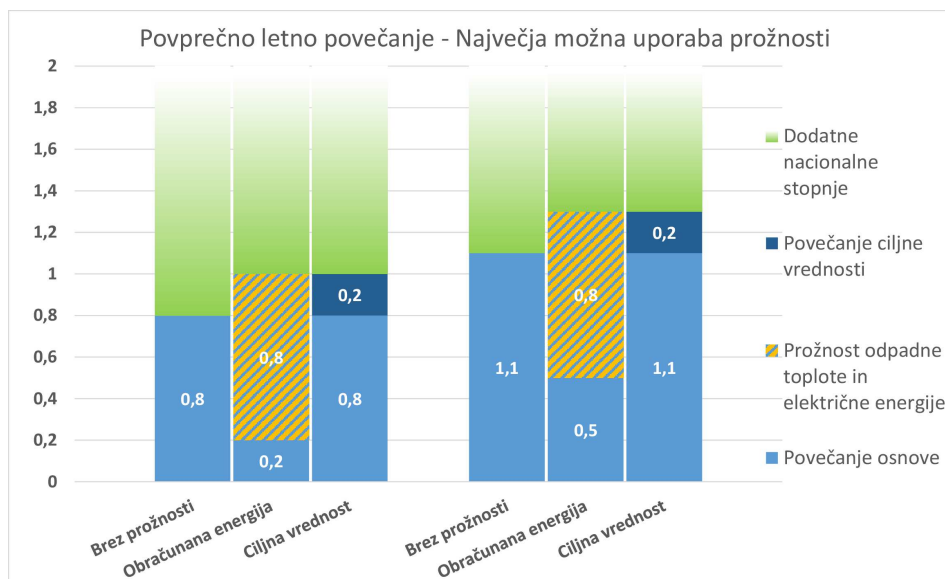
Slika 1

Primer uporabe prožnosti za odvečno toploto in hlad in/ali električno energijo iz obnovljivih virov za skupno 0,3 odstotne točke



Slika 2

Primer največje uporabe prožnosti za odvečno toploto in hlad (0,4 odstotne točke) in električno energijo iz obnovljivih virov (0,4 odstotne točke)



Če se države članice odločijo izkoristiti možnost, da električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja za ogrevanje in hlajenje, upoštevajo pri letnem povprečnem povečanju iz odstavka 1, je treba upoštevati naslednje vidike.

Skupni cilj glede energije iz obnovljivih virov je določen v členu 3. V členu 7 je pojasnjeno, da je treba delež energije iz obnovljivih virov izračunati kot vsoto električne energije iz obnovljivih virov, energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja ter energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju. Člen 7(3) določa, da se energija okolice in geotermalna energija, ki se uporabljata za ogrevanje in hlajenje s pomočjo toplotnih črpalk, lahko upošteva kot energija iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja. Vsebuje sklic se na Prilogo VII, v kateri so določene posebne zahteve za toplotne črpalke, ki so upravičene do upoštevanja te energije pri skupnih ciljeh ter ciljeh za ogrevanje in hlajenje (toplotne črpalke nad določeno stopnjo učinkovitosti, izračunano na podlagi sezonskega faktorja učinkovitosti (SFU) $> 1,15 \times 1/\eta$). Člen 23(1), prvi pododstavek, določa, da je treba delež energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju izračunati v skladu s členom 7. Zato se lahko pri povprečnem letnem povečanju v celoti upošteva le okoljski ali geotermalni delež, ki se uporablja v takih toplotnih črpalkah.

V skladu s členom 23(1), četrti pododstavek, se lahko pri povprečnem letnem povečanju *delno* upošteva električna energija iz obnovljivih virov, uporabljena v generatorjih toplote in hladu z izkoristkom nad 100 %. V praksi taki generatorji toplote in hladu ustrezajo toplotnim črpalkam. Ta prožnost za električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja v toplotnih črpalkah, lahko dopolnjuje določbo o obračunavanju toplote okolice in geotermalne toplote, ki se uporablja v toplotnih črpalkah, iz člena 7(3). Vendar ta prožnost temelji na nekoliko drugačnem obsegu kot splošna zahteva, z manj strogo zahtevo o tem, katere toplotne črpalke so upravičene (učinkovitost nad 100 % namesto $SFU > 1,15 \times 1/\eta$ v Prilogi VII).

Zato v skladu s členom 23(1) obstajata dva ločena načina obračunavanja pretoka energije, povezanega z ogrevanjem in hlajenjem s toplotnimi črpalkami. Uvedba ločenih zahtev za poročanje za ti dve različni vrsti upravičenih toplotnih črpalk lahko v praksi povzroči statistično nedoslednost in dodatno upravno breme. Obstaja celo tretji način obračunavanja energije iz obnovljivih virov, povezan s toplotno črpalko, ki se uporablja za učinkovita omrežja za daljinsko ogrevanje, kot je določeno v členu 26 revidirane direktive o energetske učinkovitosti. Paziti je treba, da se različni načini obračunavanja ne pomešajo. Države članice se zato spodbuja, da za določitev vsega pretoka energije, povezanega z ogrevanjem s toplotnimi črpalkami, za namen tega člena 23 uporabijo metodologijo iz Priloge VII ($SFU > 1,15 \times 1/\eta$).

Opozoriti je treba, da električni kotli, katerih izkoristek je nižji od 100 %, ne izpolnjujejo nobenega od zgoraj opisanih meril za generator toplote. Zato se električna energija, porabljena v električnih kotlih, ne sme upoštevati pri letnem povprečnem povečanju, saj ne izpolnjujejo zahtev. Uporaba električne energije iz obnovljivih virov se v direktivi spodbuja na druge načine, zlasti v členu 3 s prispevanjem k skupnemu cilju EU glede obnovljivih virov energije, pa tudi v členu 24, v skladu s katerim se lahko upošteva pri letnem povprečnem povečanju kot prožnost. Glej preglednico 3 v nadaljevanju, ki vsebuje kratek pregled različnih načinov obračunavanja v več členih revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

Preglednica 3

Različne vrste pretoka energije, povezane z električnim ogrevanjem, ki jih je mogoče upoštevati v členih

Tehnologija ogrevanja	Člen 15a	Člen 22a	Člen 23	Člen 24
toplotne črpalke v skladu s Prilogo VII	prispevek okolice in geotermalni prispevek	prispevek okolice in geotermalni prispevek	prispevek okolice in geotermalni prispevek	prispevek okolice in geotermalni prispevek
generatorji toplote in hladu z učinkovitostjo > 100 %	prispevek električne energije iz obnovljivih virov	prispevek električne energije iz obnovljivih virov	prispevek električne energije iz obnovljivih virov (*)	prispevek električne energije iz obnovljivih virov
električni kotli	prispevek električne energije iz obnovljivih virov	prispevek električne energije iz obnovljivih virov	X	prispevek električne energije iz obnovljivih virov

(*) Velja samo za prožnost, ne za glavni cilj.

4. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 24

4.1 Splošni pregled člena 24

Člen 24 revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov vključuje naslednje obveznosti in ukrepe:

- Odstavek 1 vsebuje obveznost, da se porabnikom na lahko dostopen način zagotovijo informacije o energijski učinkovitosti in deležih obnovljivih virov v sistemih za daljinsko ogrevanje.
- V skladu z odstavkom 2 morajo države članice sprejeti ukrepe za zagotovitev pravice odjemalcev do odklopa od neučinkovitega sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja, v odstavku 7 pa je podrobneje opredeljena vrsta odjemalcev, ki lahko uveljavljajo te pravice. V skladu z odstavkom 3 lahko države članice pod določenimi pogoji omejijo pravico do odklopa.
- V odstavku 4 je določen okvirni cilj glede energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hladu, ki ga morajo države članice do leta 2030 doseči v sektorju daljinskega ogrevanja in hlajenja glede na bruto končno porabo energije. Poleg tega je v njem določeno, kako se lahko električna energija iz obnovljivih virov upošteva pri doseganju tega cilja.

- Odstavek 4a vsebuje pravila za izračun deleža električne energije iz obnovljivih virov, ki se uporablja za daljinsko ogrevanje in hlajenje. Prav tako omogoča državam članicam, da (delno ali v celoti, odvisno od ravni energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada) izpolnijo okvirni cilj iz odstavka 4.
- Odstavek 4b je namenjen spodbujanju priključitve tretjih dobaviteljev energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada na sisteme daljinskega ogrevanja ali hlajenja, v odstavku 5 pa so opredeljeni primeri, v katerih se taka priključitev lahko zavrne.
- Odstavek 6 vsebuje poziv, naj se po potrebi vzpostavi usklajevalni okvir, da se zagotovi dialog med ustreznimi deležniki glede uporabe odvečne toplote in odvečnega hlada.
- Odstavek 8 vsebuje poziv k vzpostavitvi okvira, v katerem se oceni potencial izravnave in sistemskih storitev v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja. Poleg tega je v njem navedeno, da morajo operaterji prenosnih in distribucijskih omrežij električne energije (operater prenosnega sistema in operater distribucijskega sistema) upoštevati rezultate pri načrtovanju omrežij, naložbah v omrežje in razvoju infrastrukture. V njem je določeno tudi, da morajo biti operaterji sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja sposobni sodelovati na trgu električne energije s storitvami prožnosti, države članice pa lahko v skladu z njim oceno iz tega odstavka razširijo na operaterje prenosnih in distribucijskih omrežij plina.
- Odstavek 9 varuje pravice porabnikov.
- V odstavku 10 so določeni pogoji, pod katerimi državam članicam ni treba uporabljati odstavkov 2 do 9.

4.2 Novi elementi člena 24

Z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov se uvajajo naslednje pomembne spremembe:

- Države članice si morajo zdaj (i) prizadevati za povečanje deleža energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada v sektorju daljinskega ogrevanja in hlajenja ter (ii) spodbujati operaterje sistemov daljinskega ogrevanja ali hlajenja, da priključijo tretje dobavitelje energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada ali da tako priključitev ponudijo ter kupijo toploto ali hlad iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in odvečnega hlada od tretjih dobaviteljev. V okviru prenovljene direktive o energiji iz obnovljivih virov bi se lahko odločili za možnost (i) ali za obveznost (namesto za spodbujanje) operaterjev, da ravnajo tako, kot je opisano v točki (ii).
- Države članice morajo vzpostaviti okvir za sodelovanje med operaterji distribucijskega sistema električne energije in operaterji sistema daljinskega ogrevanja in hlajenja, da se oceni, kako lahko slednji zagotavljajo sistemske storitve.

4.3 Okvirno letno povprečno povečanje

V skladu s členom 24(4) si morajo države članice prizadevati za povečanje deleža energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada v sektorju daljinskega ogrevanja in hlajenja. Ta določba določa okvirni cilj glede energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in odvečnega hlada za sektor daljinskega ogrevanja in hlajenja. Kot je pojasnjeno v oddelku 4.1, to okvirno povečanje ni več neobvezno za države članice, ki si morajo prizadevati za doseg tega okvirnega deleža v svojih sektorjih daljinskega ogrevanja in hlajenja.

Struktura tega okvirnega cilja je podobna cilju za ogrevanje in hlajenje iz člena 23, ki je pojasnjen v oddelku 3.3, pri čemer je glavna razlika ta, da sta del cilja tudi odvečna toplota in električna energija iz obnovljivih virov.

V zvezi z daljinskim ogrevanjem in hlajenjem se je z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov okvirno povečanje povečalo na 2,2 odstotne točke (v prenovljeni direktivi o energiji iz obnovljivih virov je ta vrednost znašala 1,0 odstotne točke) kot letno povprečje, izračunano za obdobje 2021–2030 (namesto dveh obdobji v primeru člena 23), od deleža energije iz obnovljivih virov ter iz odvečne toplote in odvečnega hlada v daljinskem ogrevanju in hlajenju v letu 2020. Za to referenčno leto je treba uporabiti vrednosti, sporočene Eurostatu v statistiki EU. Vendar državam članicam v času veljavnosti direktive o obnovljivih virih energije iz leta 2009 (direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov) ⁽⁹⁾ ni bilo treba predložiti vrednosti porabe odvečne toplote v različnih podsektorjih v letu 2020, prav tako pa jim ni bilo treba predložiti deležev obnovljivih virov v daljinskem ogrevanju in hlajenju. Zato statistika Eurostata ne vsebuje zahtevanih referenčnih vrednosti za leto 2020 za vse države članice (nekatero državo članico so te vrednosti predložile, ne da bi to bilo potrebno). Zato morajo države članice navesti svoj delež energije iz obnovljivih virov v daljinskem ogrevanju in hlajenju ter svojo porabo odvečne toplote in hlada v okviru daljinskega ogrevanja v letu 2020. To poročanje bo lažje z orodjem SHARES, kot je navedeno v okviru 1. Če leta 2020 ne bodo predložile svojega deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju daljinskega ogrevanja in hlajenja, bo treba kot približek uporabiti privzete vrednosti. Te vrednosti temeljijo na deležu obnovljivih virov v pridobljeni toploti, kot je bil v preteklosti sporočen Eurostatu. Tako dobljene približne privzete referenčne vrednosti za leto 2020 so predstavljene v Prilogi B. V nekaterih državah članicah je lahko razlika med približnimi privzetimi vrednostmi in dejanskim deležem energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote pri daljinskem ogrevanju in hlajenju, kot je bil sporočen, precejšnja. Zato je pomembno, da vse države članice predložijo svoje vrednosti. Če države članice ne navedejo svoje ravni porabe odvečne toplote in odvečnega hlada za leto 2020, se lahko kot referenca uporabi vrednost za naslednje razpoložljivo leto ⁽¹⁰⁾. Vrednosti morajo biti enake vrednostim, navedenim v oceni iz člena 23(1b), ki mora biti del celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, predloženih v skladu s členoma 3 in 14 Uredbe (EU) 2018/1999. V celotnem ciljnem obdobju je treba zagotoviti doslednost: če država članica na začetku ciljnega obdobja nima popolnih podatkov, vendar jih lahko zagotovi pozneje, je treba prilagoditi obseg prvega sklopa sporočenih podatkov, da bi se izognili zgolj statističnim povečanjem ali zmanjšanjem.

Podobno kot člen 23 tudi člen 24 zagotavlja prožnost za države članice, ki v svojem sektorju daljinskega ogrevanja in hlajenja dosegajo znatne ravni energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada. Za države članice, ki pri daljinskem ogrevanju in hlajenju dosegajo delež energije iz obnovljivih virov ter odvečne toplote in hlada, višji od 60 %, se šteje, da dosegajo okvirno povprečno letno povečanje. Če je ta delež med 50 % in 60 %, lahko države članice štejejo, da ta delež izpolnjuje polovico povprečnega letnega povečanja.

Vendar pa člen 24 določa izjeme za izpolnitev okvirnega povprečnega letnega povečanja. Z revidirano direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov se niso spremenili vsebinski elementi teh izjem, uvedlo pa se je nekaj natančnosti. Države članice so izvzete, če:

- je bil njihov delež daljinskega ogrevanja in hlajenja v skupnem ogrevanju in hlajenju leta 2018 enak ali manjši od 2 % ⁽¹¹⁾; v revidirani direktivi je pojasnjeno, da je treba to izračunati glede na bruto končno porabo energije;
- je ta 2-odstotni prag presežen z uporabo učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja;
- 90 % bruto končne porabe energije v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja poteka v sistemih daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki ustrezajo opredelitvi iz člena 26 revidirane direktive o energetske učinkovitosti.

V primerjavi s členom 23 so odvečna toplota in odvečni hlad ter električna energija iz obnovljivih virov del cilja iz člena 24, zato jih ni mogoče obravnavati kot prožnost. Če se v členu 23 lahko upošteva samo električna energija iz obnovljivih virov iz določenih vrst generatorjev toplote in hlada, člen 24(4) ne določa nobene posebne zahteve glede vrste upravičenega generatorja toplote in hlada, zato lahko načeloma prispeva električna energija iz obnovljivih virov, ki se uporablja v kateri koli vrsti toplotne črpalke ali električnega kotla. Vendar, kot je navedeno v oddelku 3.4, lahko uporaba različnih zahtev glede poročanja in meril povzroči statistično nedoslednost in dodatno upravno breme. Države članice se zato spodbujajo, da za določitev upravičenih proizvajalcev toplote in hlada za namen tega člena 24 uporabijo metodologijo, opredeljeno v Prilogi VII.

Države članice morajo Komisijo obvestiti, da nameravajo električno energijo iz obnovljivih virov, ki se uporablja pri daljinskem ogrevanju in hlajenju, vključiti v okvirno letno povečanje iz člena 24(4). Če se države članice odločijo za to možnost, morajo uporabiti povprečni delež električne energije iz obnovljivih virov, dobavljene na njihovem ozemlju v preteklih dveh letih na podlagi statistike EU.

⁽⁹⁾ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

⁽¹⁰⁾ Nekatero državo članico so o tej vrednosti poročale v orodju SHARES od leta 2021 naprej. Ta vrednost ali naslednja razpoložljiva vrednost bo uporabljena kot referenca za leto 2020.

⁽¹¹⁾ V direktivi je navedeno „24. decembra 2018“, vendar je to treba razumeti kot v letu 2018 do 24. decembra. Za zmanjšanje upravnega bremena se lahko izbere tudi leto 2018 kot celota.

5. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 15a

5.1 Splošni pregled člena 15a

Revidirana direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov vključuje nov člen 15a, katerega cilj je zagotoviti, da se v stavbe, ki so sektor z največjo porabo energije v Uniji (40-odstotni delež končne porabe energije leta 2022), vključijo najmanjše ravni obnovljivih virov energije ⁽¹²⁾. Člen 15a revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov vključuje naslednje nove obveznosti in ukrepe:

- V odstavku 1 so države članice pozvane, naj do leta 2030 določijo cilj v stavbnem sektorju za:
 - energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno na kraju samem,
 - energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno v bližini, in
 - energijo iz obnovljivih virov, pridobljeno iz omrežja.
- Cilj bi bilo treba opredeliti glede na končno porabo energije in v skladu z 49-odstotnim deležem Unije. V skladu z odstavkom 1 se od držav članic tudi zahteva, da v svojih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih poročajo o tem, kako nameravajo doseči ta cilj.
- V odstavku 2 je navedeno, da lahko države članice uporabijo prožnost za odvečno toploto in hlad.
- V skladu z odstavkom 3 se zahteva uvedba ukrepov v stavbnem sektorju za povečanje deleža:
 - električne energije iz obnovljivih virov, proizvedene na kraju samem,
 - električne energije iz obnovljivih virov, proizvedene v bližini,
 - ogrevanja in hlajenja iz obnovljivih virov, proizvedenih na kraju samem,
 - ogrevanja in hlajenja iz obnovljivih virov, proizvedenih v bližini, in
 - energije iz obnovljivih virov, pridobljene iz omrežja.
- Odstavek 3 tudi določa, da morajo države članice v svoje nacionalne zakonske in podzakonske gradbene predpise ter po potrebi v svoje programe podpore ali na drug način z enakim učinkom v nove stavbe in obstoječe stavbe, na katerih poteka večja prenova ali prenova sistema za ogrevanje, vključiti uporabo najnižjih ravni:
 - energije iz obnovljivih virov, proizvedene na kraju samem,
 - energije iz obnovljivih virov, proizvedene v bližini, in
 - energije iz obnovljivih virov, pridobljene iz omrežja.

Pomembno je opozoriti, da sta v skladu s členom 2(1) angleška izraza „energy from renewable sources“ (energija iz obnovljivih virov) in „renewable energy“ (energija iz obnovljivih virov) sopomenki. Zato se sklopi obnovljivih virov energije iz odstavkov 1 in 3 načeloma nanašajo na isto vrsto vira energije.

5.2 Okvirni nacionalni delež

S členom 15a se uvaja poseben okvirni cilj za vsaj 49-odstotno porabo energije iz obnovljivih virov v stavbah, ki ga je treba v Uniji doseči do leta 2030. Namen tega okvirnega cilja ali referenčne vrednosti je dopolniti ustrezno zakonodajo Unije, ki se uporablja za stavbni sektor ⁽¹³⁾ in usmerjati prizadevanja držav članic za razogljičenje stavbnega fonda Unije.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/53d8320f-34d1-4780-a135-6b1d390d581c?lang=sl>.

⁽¹³⁾ Zlasti direktive o energetski učinkovitosti stavb, okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami.

Za dosego tega okvirnega merila, določenega na ravni Unije, morajo države članice določiti okvirne nacionalne deleže energije iz obnovljivih virov, proizvedene na kraju samem ali v bližini, ter energije iz obnovljivih virov, pridobljene iz omrežja, ki jo bodo leta 2030 dosegle v končni porabi energije v svojem stavbnem sektorju. Ti nacionalni okvirni deleži morajo biti skladni in prispevati k doseganju splošnega okvirnega cilja 49-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov ter biti vključeni v nacionalne energetske in podnebne načrte. Podrobnejše informacije o tem, kateri posamezni elementi energetskih bilanc prispevajo k okvirnemu nacionalnemu deležu, bodo zagotovljene z orodjem SHARES, kot je navedeno v okviru 1.

Da bi državam članicam pomagala določiti njihov okvirni nacionalni delež, Komisija meni, da bi se kot merilo lahko uporabilo relativno povečanje na ravni EU. Cilj na ravni EU v višini 49 % pomeni povečanje za 19,75 odstotne točke v primerjavi z deležem za leto 2020, ki znaša 29,3 %. V preglednici v Prilogi C so prikazani deleži za posamezne države članice in Unijo za leto 2020 na podlagi približnih podatkov, sporočenih Eurostatu, ki so izhodišče za izračun. Te vrednosti so izračunane na podlagi Uredbe (ES) št. 1099/2008 o statistiki energetike in deleža električne energije iz obnovljivih virov, sporočenega v SHARES, z uporabo povprečja za leti 2018 in 2019. Za toploto pa je bilo uporabljeno nacionalno povprečje obnovljivih virov energije v bruto proizvodnji toplote v letu 2020. V tretjem stolpcu preglednice v Prilogi C je navedena ustrezna raven za vsako državo članico ob uporabi enakega povečanja kot za celotno EU v odstotnih točkah (19,75 odstotne točke).

5.3 Področje uporabe cilja

Za določitev deleža energije iz obnovljivih virov „na kraju samem ali v bližini in iz omrežja“ je treba zagotoviti skladnost z direktivo o energetske učinkovitosti stavb, ki v členu 2(54) oziroma členu 2(55) določa ustrezne opredelitve pojmov „na kraju samem“ in „v bližini“. Ustrezna opredelitev energije iz obnovljivih virov, pridobljene „iz omrežja“, ni navedena ⁽¹⁴⁾.

Za namene člena 15a revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov lahko države članice poleg vse energije iz obnovljivih virov (za električno energijo, ogrevanje in hlajenje ter plin), pridobljene iz omrežja, upoštevajo tudi vso energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno na kraju samem in v bližini v skladu z opredelitvami iz direktive o energetske učinkovitosti stavb. Delež električne energije vključuje vso energijo, porabljeno za naprave, polnilna mesta itd. Za namene direktive o energetske učinkovitosti stavb se lahko upošteva samo energija, porabljena za energijsko učinkovitost (npr. ogrevanje, hlajenje, klimatizacija itd.). Če posebne vrednosti za ogrevanje in hlajenje, električno energijo in plin niso na voljo, bo Komisija za določitev privzetih vrednosti za energijo iz obnovljivih virov, odvzeto iz omrežja za posamezno državo članico, uporabila deleže obnovljivih virov v električni energiji, deleže obnovljivih virov v daljinskem ogrevanju in hlajenju ter deleže obnovljivih virov v plinskem omrežju.

Za izračun teh deležev je treba uporabiti podoben pristop kot v členih 23 in 24 (povprečni delež energije iz obnovljivih virov v mešanici električne energije ali plina ali pri daljinskem ogrevanju v preteklih dveh letih).

Natančnejše ocene lahko zagotovijo države članice, npr. za razlikovanje med lastno porabo v stavbah in skupnim deležem električne energije iz obnovljivih virov v omrežju. Ustrezne podatke je treba sporočiti Eurostatu in bodo vključeni v orodje SHARES.

5.4 Prožnost za odvečno toploto in hlad

Podobno kot v členu 23 lahko države članice v skladu s členom 15a(2) odvečno toploto in hlad prištejejo k svojemu okvirnemu nacionalnemu deležu, vendar ne več kot 20 % takega deleža. V tem primeru se cilj poveča za polovico uporabljene odstotka.

Pomembno je opozoriti, da je meja 20 % določena v odstotkih in ne v odstotnih točkah kot v členu 23. Če bi npr. država članica določila okvirni cilj 50 %, bi lahko pri tem cilju upoštevala 10 odstotnih točk (20 % od 50 %) odvečne toplote in hladu. Okvirni cilj bi se nato povečal za 5 odstotnih točk (polovica odstotka odvečne toplote in hladu, ki se upošteva pri tem cilju), tako da bi okvirni nacionalni delež znašal 55 %.

⁽¹⁴⁾ Direktiva o energetske učinkovitosti stavb ne določa posebnih meja, temveč vsebuje le nekaj navedb v zvezi z brezemisijскими stavbami, pri katerih je treba skupno letno porabo primarne energije pokriti z drugo energijo iz omrežja v skladu s posebnimi merili, določenimi na nacionalni ravni (v členu 11(7)). Poleg tega je v direktivi o energetske učinkovitosti stavb opredeljen tudi „faktor primarne energije iz obnovljivih virov“ kot indikator, ki se izračuna tako, da se primarna energija iz obnovljivih virov na kraju samem, iz bližnjih ali oddaljenih virov, ki se dobavi prek danega nosilca energije, vključno z dobavljeno energijo in izračunanimi splošnimi stroški dobave energije do krajev uporabe, deli z dobavljeno energijo.

6. Upoštevanje deleža energije iz obnovljivih virov v členu 22a

6.1 Splošni pregled člena 22a

Namen člena 22a je spodbujati uporabo obnovljivih virov energije v industrijskem sektorju. V ta namen se z njim uvajata okvirni cilj za industrijski sektor in obvezni cilj za obnovljiva goriva nebiološkega izvora.

Namen tega dokumenta je zagotoviti smernice o vidikih ogrevanja in hlajenja iz člena 22a, in sicer prvih treh pododstavkov člena 22a(1). Ostali vidiki člena 22a so pojasnjeni v ločenih smernicah ⁽¹³⁾.

Člen 22a(1) določa okvirni cilj za energijo iz obnovljivih virov, ki ga je treba doseči v industrijskem sektorju v dveh obdobjih v smislu porabe končne energije in neenergetske porabe. Poleg tega je v njem navedeno, kako se lahko odvečna toplota in hlad upoštevata pri doseganju cilja, če se odvečna toplota in hlad dobavljata iz učinkovitega daljinskega ogrevanja ⁽¹⁴⁾ in hlajenja. Poleg tega določa, da morajo države članice v svoj nacionalni energetski in podnebni načrt ter celovita nacionalna energetska in podnebna poročila o napredku vključiti politike in ukrepe, načrtovane in sprejete za dosego povečanja.

6.2 Okvirni nacionalni delež

V novem členu 22a revidirane direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ni navedeno referenčno leto, vendar bi bilo treba podobno kot v členih 23 in 24 kot referenčno leto za povečanje upoštevati leto 2020. Državam članicam ni bilo treba poročati o svojem deležu obnovljive energije v industriji v letu 2020. V preglednici v Prilogi D so navedene referenčne vrednosti za leto 2020 za posamezne države članice, ki jih je zagotovil Eurostat z uporabo vrednosti končne porabe energije iz obnovljivih virov ter vrednosti porabe električne energije in pare iz obnovljivih virov, ki temeljijo na deležih obnovljivih virov v prodani električni energiji oziroma prodani proizvedeni toploti. Države članice se spodbujajo, naj poročajo o svoji referenčni vrednosti za leto 2020. Tako kot za cilje na področju daljinskega ogrevanja in hlajenja ter stavb se bo s posodobitvijo orodja SHARES omogočilo poročanje o podatkih za industrijski sektor. Če se države članice odločijo, da ne bodo poročale o svoji referenčni vrednosti, bodo uporabljene vrednosti, navedene v Prilogi D. Uporabljena je bila enaka metodologija kot za člen 15a.

6.3 Prožnost za odvečno toploto in hlad

Prožnost za odvečno toploto in hlad je podobna prožnosti iz člena 23, le da se lahko upoštevata samo odvečna toplota in odvečni hlad, dobavljena iz učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja, ter da ni zgornje meje pri izračunu, za koliko je treba povečati cilj zaradi upoštevanja odvečne toplote: cilj je treba povečati za polovico odstotnih točk odvečne toplote in hlada.

V členu je navedeno, da je treba izključiti odvečno toploto iz omrežij, „kadar se vsa toplotna energija porabi izključno na kraju samem in kadar se toplotna energija ne prodaja“. Ta določba je namenjena industrijskim območjem, kjer ima eno podjetje več stavb, priključenih na isto omrežje daljinskega ogrevanja, in porablja lastno odvečno toploto. To je pojasnjeno v zadnjem stavku uvodne izjave 70 z besedilom: „Natančneje, vključitev odvečne toplote v referenčno vrednost za energijo iz obnovljivih virov v industrijskem sektorju bi morala biti sprejemljiva le v zvezi z odvečno toploto ali hladom, ki ga zagotavlja upravljavec daljinskega ogrevanja in hlajenja z drugega industrijskega območja ali druge stavbe, pri čemer se zagotovi, da je glavna dejavnost takih upravljavcev oskrba s toploto ali hladom in da se šteta odvečna toplota jasno razlikuje od notranje odvečne toplote, pridobljene v istem ali povezanem podjetju ali stavbah.“. Ta izključitev je specifična za cilj iz člena 22a.

V členu je navedeno, da je treba izključiti odvečno toploto iz „omrežij, ki dobavljajo toploto samo eni stavbi“. Vendar so ta omrežja že privzeto izključena, saj je v skladu z opredelitvijo „daljinskega ogrevanja“ v členu 2(19) direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov potrebna distribucija toplotne energije „prek omrežja do več zgradb ali zemljišč“.

⁽¹³⁾ C(2024) 5042.

⁽¹⁴⁾ Kot je opredeljeno v Direktivi o energetske učinkovitosti (EU) 2023/1791.

PRILOGA A

Primeri, kaj je odvečna toplota ali hlad in kaj ne, z uporabo barvnih oznak.

Tehnologija	+	Stranski proizvod	+	Neizogibno	+	Uporaba
proizvodnja toplotne energije, soproizvodnja, sežiganje odpadkov		toplota, ki izhaja iz kondenzatorja pri obratih z zaprtim ciklom, in izpušni plini pri obratih z odprtim ciklom toplote, za katero je dokazano, da ni glavni cilj procesa		izvedba vseh razumnih ukrepov za energijsko učinkovitost, npr. najboljša razpoložljiva tehnologija ali preusmeritev elektrarne v soproizvodnjo toplote in električne energije		dostava v sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja
		primarni cilj, npr. soproizvodnja toplote		Stroškovno učinkoviti ukrepi za energijsko učinkovitost ali soproizvodnjo so bili izvedljivi, vendar se niso izvajali.		Uporablja se zunaj lokacije, vendar ne v sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja.
Industrija						
energijsko intenzivne industrijske panoge (npr. proizvodnja cementa, jekla, aluminija) druge industrijske panoge		stranski proizvodi iz procesa ali ogrevanja ali hlajenja prostorov		Uporabljeni so vsi smiselni načini notranje ponovne uporabe pri ogrevanju in hlajenju. Pri energijsko intenzivnih industrijskih panogah je priporočljivo opraviti analizo pinch za ugotavljanje neizogibne odvečne toplote in hladu. Neodvisni izvajalec energetskega pregleda bi se lahko uporabil pri manj energijsko intenzivnih ali manjših podjetjih, ki tako ali tako redkeje prodajajo toploto za daljinsko ogrevanje in hlajenje.		dostava v sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja
		predvidena proizvodnja – primarni cilj		Prekomerno ogrevanje in hlajenje, ki se ponovno uporabita znotraj industrije/ obrata, se štejeta za izboljšanje energijske učinkovitosti in ne za odvečno toploto in hlad.		–
Terciarni sektor						
podatkovna središča, supermarketi, podzemna železnica		Stranski proizvodi vključujejo presežno toploto iz računalnikov podatkovnih središč, hladilnih naprav in razsvetljave.		Izvedeni so bili vsi stroškovno učinkoviti ukrepi za energijsko učinkovitost, npr. ponovna uporaba toplote na kraju samem, nadgradnja procesorjev, nadgradnja razsvetljave.		dostava v sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja
		predvidena proizvodnja – primarni cilj		Odvečna toplota in hlad, ki ju je mogoče preprečiti.		Uporablja se zunaj lokacije, vendar ne pri daljinskem ogrevanju in hlajenju.

kanalizacijski sistemi, odpadne vode, rudnik		Stranski proizvodi <i>gospodarskih dejavnosti</i> v proizvodnem procesu, npr. čistilna naprava za odpadne vode ali rudarski stroji, ki med delovanjem proizvajajo toploto.		Izvedeni so bili vsi stroškovno učinkoviti ukrepi za energijsko učinkovitost. Ugotovljeno z analizo pinch ali neodvisnim energetskim pregledom.		dostava v sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja
		Toplota iz <i>negospodarskih dejavnosti</i> , kot so kanalizacijska omrežja ali opuščeni rudniki, se šteje za obnovljivo, vendar ne za odvečno toploto (energijo okolice).		Odvečna toplota in hlad, ki ju je mogoče preprečiti, kot so ugotovljene izboljšave energijske učinkovitosti, ki niso bile izvedene.		Uporablja se zunaj lokacije, vendar ne v sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja.
Stanovanjski sektor		–		–		–
Prevoz		–		–		–

PRILOGA B

Privzete približne vrednosti za daljinsko ogrevanje in hlajenje, ki se uporabijo, če države članice ne predložijo preteklih vrednosti – te temeljijo samo na deležih energije iz obnovljivih virov.

Država članica	Privzeta vrednost za leto 2020 na podlagi pridobljene toplote, razen odvečne toplote
Belgija	9 %
Bolgarija	16 %
Češka	10 %
Danska	65 %
Nemčija	19 %
Estonija	70 %
Irska	0 %
Grčija	0 %
Španija	0 %
Francija	42 %
Hrvaška	28 %
Italija	18 %
Ciper	100 %
Latvija	55 %
Litva	59 %
Luksemburg	74 %
Madžarska	15 %
Malta	0 %
Nizozemska	20 %
Avstrija	52 %
Poljska	7 %
Portugalska	0 %
Romunija	6 %
Slovenija	20 %
Slovaška	21 %
Finska	47 %
Švedska	71 %

PRILOGA C

Deleži energije iz obnovljivih virov v stavbnem sektorju, ki se uporabijo, če države članice ne predložijo vrednosti za leto 2020 ⁽¹⁾, in deleži v letu 2030, ki temeljijo na enakem povečanju teh deležev kot za EU (z 29,3 % leta 2020 na 49 % leta 2030, tj. povečanje za 19,75 odstotne točke).

Država članica	2020 (EUROSTAT)	Delež za leto 2030 s pavšalnim povišanjem stopnje (19,75 odstotne točke)
Belgija	11,4 %	31,2 %
Bolgarija	44,7 %	64,4 %
Češka	28,2 %	48,0 %
Danska	60,2 %	80,0 %
Nemčija	23,3 %	43,0 %
Estonija	56,2 %	75,9 %
Irska	15,4 %	35,1 %
Grčija	34,9 %	54,6 %
Španija	30,8 %	50,5 %
Francija	26,5 %	46,2 %
Hrvaška	52,4 %	72,2 %
Italija	28,1 %	47,9 %
Ciper	30,3 %	50,0 %
Latvija	57,9 %	77,7 %
Litva	48,2 %	67,9 %
Luksemburg	13,8 %	33,5 %
Madžarska	20,0 %	39,8 %
Malta	16,0 %	35,7 %
Nizozemska	11,9 %	31,6 %
Avstrija	54,3 %	74,1 %
Poljska	23,6 %	43,4 %
Portugalska	56,5 %	76,3 %
Romunija	40,8 %	60,5 %
Slovenija	45,6 %	65,4 %
Slovaška	26,0 %	45,8 %
Finska	51,5 %	71,2 %
Švedska	68,8 %	88,6 %
EU-27	29,3 %	49,0 %

⁽¹⁾ Ti deleži ne vključujejo lastne porabe obnovljivih virov energije, kar bi lahko povzročilo statistične razlike.

PRILOGA D

Deleži energije iz obnovljivih virov v industriji, ki se uporabijo, če države članice ne predložijo vrednosti za leto 2020 ⁽¹⁾.

Država članica	2020 (EUROSTAT)
Belgija	7,8 %
Bolgarija	15,3 %
Češka	10,1 %
Danska	29,9 %
Nemčija	14,1 %
Estonija	16,1 %
Irska	16,6 %
Grčija	13,7 %
Španija	16,7 %
Francija	11,2 %
Hrvaška	12,2 %
Italija	14,4 %
Ciper	16,7 %
Latvija	57,6 %
Litva	13,0 %
Luksemburg	6,2 %
Madžarska	6,6 %
Malta	4,2 %
Nizozemska	3,7 %
Avstrija	31,7 %
Poljska	12,8 %
Portugalska	31,6 %
Romunija	12,4 %
Slovenija	17,9 %
Slovaška	11,9 %
Finska	48,1 %
Švedska	62,0 %
EU-27	16,7 %

⁽¹⁾ Ti deleži ne vključujejo lastne porabe obnovljivih virov energije, kar bi lahko povzročilo statistične razlike.